

Sygn. akt VGC 2477/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lipca 2020r.

Sąd Rejonowy w Toruniu – V Wydział Gospodarczy

w składzie:

przewodniczący: SSR Maciej J. Naworski

protokolant: sekretarz sądowy Katarzyna Stysiek

po rozpoznaniu dnia 23 lipca 2020r.,

w T.

na rozprawie

sprawy

z powództwa (...) sp. z o.o. w G. (KRS (...))

przeciwko (...) S.A. w W. (KRS (...))

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda (...) sp. z o.o. w G. kwotę 1.267,69zł (tysiąc dwieście sześćdziesiąt siedem złotych i sześćdziesiąt dziewięć groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 września 2019r. do dnia zapłaty,
2. oddala powództwo w pozostałej części,
3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 374,86zł (trzysta siedemdziesiąt cztery złote i osiemdziesiąt sześć groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania,
4. nakazuje pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Toruniu kwotę 62,16zł (sześćdziesiąt dwa złote i szesnaście groszy) tytułem zwrotu części nieopłaconych wydatków,
5. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Toruniu kwotę 233,84zł (dwieście trzydzieści trzy złote i osiemdziesiąt cztery grosze) tytułem zwrotu pozostałej części nieopłaconych wydatków.

Sygn. akt VGC 2477/19

UZASADNIENIE

(...) sp. z o.o. w G. domagała się od (...) S.A. w W. 1.601,46zł. Podniosła, że M. B. i J. B. ubezpieczyli u pozwanego samochód, który został uszkodzony w czasie kolizji drogowej i przelali roszczenie o odszkodowanie na osobę, od której powód nabył je na drodze cesji; naprawa kosztowała zaś 7.759,86zł a pierwszy z cesjonariuszy otrzymał tylko 6.158,40zł co uzasadnia żądanie (k. 5 – 6).

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa, ponieważ ustalił wysokość świadczenia zgodnie z ogólnymi warunkami ubezpieczenia (dalej jako o.w.u.; k. 45 – 46).

Sąd ustalił, co następuje:

W 2019r. M. B. i J. B. byli właścicielami samochodu marki R., który ubezpieczyli w zakresie AC w (...) S.A. w W..

Bezsporne.

W maju 2019r. R. M. B. i J. B. zostało uszkodzone w kolizji drogowej.

Bezsporne.

M. B. i J. B. zlecieli naprawę swojego samochodu autoryzowanemu serwisowi (...), który wycenił reperację na 7.759,86zł.

Bezsporne.

M. B. i J. B. scedowali roszczenie o odszkodowanie z umowy, którą zawarli z (...) S.A. w W. na autoryzowany serwis (...).

Bezsporne.

(...) S.A. zapłacił autoryzowanemu serwisowi (...) 6.158,40zł odszkodowania.

Bezsporne.

Autoryzowany serwis (...) przelał roszczenie o odszkodowanie na (...) sp. z o.o. w G..

Bezsporne.

Zgodnie z o.w.u. mającymi zastosowanie do umowy zawartej przez (...) S.A. z M. B. i J. B. odszkodowanie, w przypadku dokonanej naprawy, jest ustalane z uwzględnieniem cen oryginalnych części zamiennych określonych w specjalistycznych programach do szacowania szkód samochodowych i cen usług stosowanych przez warsztaty porównywalnej kategorii do warsztatu wykonującego naprawę działające na terenie województwa, w którym znajduje się ten warsztat.

Bezsporne (polisa k. 32, § 17 ust. 3 pkt 2a o.w.u., k. 34v.).

Naprawa samochodu M. B. i J. B. z uwzględnieniem cen części zamiennych określonych w specjalistycznych programach do szacowania szkód samochodowych i średnich ceny usług stosowanych przez autoryzowane warsztaty marki R. znajdujące się w województwie (...) wynosi 7.426,09zł.

Dowód: opinia biegłego k. 94.

Sąd zważył, co następuje:

1. Stan faktyczny w znacznej części był bezsporny wobec czego Sąd ustalił go w oparciu o zgodne oświadczenia stron i art. 230 k.p.c.

W pozostałym zakresie Sąd ustalił fakty w oparciu o opinię biegłego. Ekspertyza była bowiem jasna, spójna i konkretna a wnioski biegłego logicznie wypływały z przeprowadzonych przez niego wywodów i obliczeń. Zarzuty pozwanego nie były przy tym skierowane przeciwko konkluzjom opinii, lecz stanowiły wyraz przyjętej przez niego interpretacji o.w.u.; Sąd oddalił więc wniosek powoda o prowadzenie dalszego dowodu w tym zakresie.

Dla porządku Sąd stwierdza, że dokumenty złożone do akt nie budziły wątpliwości i nie były podważane przez strony.

Sąd nie zwracał się o uzyskanie dokumentów prywatnych od osób trzecich, ponieważ strona, która o to wnosi powinna podjąć próbę uzyskania ich we własnym zakresie i wykazać, że posiadacz dokumentów odmówił jej do nich wglądu. Z niczego nie wynika bowiem aby Sąd miał wyřęcać strony w zdobywaniu tego typu materiałów; brak jest bowiem w tym zakresie pozytywnego przepisu. Analogia z art. 250 § 1 zd. 2 k.p.c. uzasadnia natomiast opinię, że sąd ma prawo zwrócić się o dokumenty, dopiero, gdy zabiegi stron okażą się bezskuteczne.

2. Przed przystąpieniem do zasadniczych rozważań należy podkreślić, że po pierwsze, de lege lata, proces cywilny jest kontradyktoryjny i obowiązuje w nim zasada prawdy formalnej; strony są zatem zobowiązane przeprowadzić postępowania, w tym zwłaszcza dowodowe i ponoszą ryzyko zaniechań i niepowodzeń w tym zakresie.

Po drugie, ogólne warunki umów wiążą strony i stanowią podstawę oceny zasadności roszczeń wynikających z umowy (art. 384 § 1 k.c.).

Po trzecie, w sprawie o odszkodowanie z umowy ubezpieczenia ciężar dowodu spoczywa przede wszystkim na stronie powodowej, która jest zobowiązana wykazać zasadność zgłoszonych pretensji. Pozwanego obciąża zaś konieczność przeprowadzenia dowodu przytaczanych przez siebie faktów, jeżeli wywodzi z nich skutki prawne (art. 6 k.c. – ei incumbit probatio, qui dicit, non ei qui negat). W rezultacie onus probandi rozkłada się na obie strony.

Po czwarte wreszcie, wierzyciel może bez zgody dłużnika i w dowolnej formie przenieść wierzitelność na osobę trzecią przy czym umowa zobowiązująca rodzi także skutek rozporządzający (art. 509 § 1 i 510 § 1 k.c.).

3. Spór dotyczył interpretacji postanowień o.w.u. kluczowych dla ustalenia wysokości odszkodowania i sprowadzał się do pytania, jakie warsztaty brać pod uwagę w celu określenia średnich ceny usług w branży napraw samochodów. Powód, jak się wydaje odwoływał się do cen stosowanych przez wybrane warsztaty z całego kraju (k. 6); pozwany stał zaś na stanowisku, że chodzi o wszystkie stacje (...) zlokalizowane w T., które zajmują się samochodami podobnymi do R. (k. 113).

Odpowiedź wymaga przytoczenia in extenso kluczowego punktu o.w.u., zgodnie z którym „wysokość odszkodowania ustala się (...) w oparciu o średnie ceny usług stosowane przez warsztaty porównywalnej kategorii do warsztatu wykonującego naprawę działające na terenie województwa, w którym znajduje się ten warsztat” (§ 17 pkt 2a o.w.u., k. 34v.).

Z pewnością zacytowany wzorzec umowy nie jest precyzyjny; żadne z określeń ważnych z punktu widzenia zarysowanego problemu nie jest bowiem jednoznaczne. Rozstrzygnięcie wymaga natomiast przesądzenia co oznaczają terminy „średnia cena”, „usługa” i „porównywalna kategoria warsztatu”. Cum grano salis wypada wytknąć autorom wzorca, że jasne jest w nim jedynie słowo „województwo”.

Strony nie złożyły żadnych wniosków zmierzających do wykładni o.w.u., a z uwagi na fakt, że sąd de lege lata nie działa ex officio, wypadało ograniczyć się do typowych metod interpretacji tego typu aktów umownych.

Na wstępie trzeba stwierdzić, że niestety żadne z wymienionych pojęć nie było zdefiniowane w samym o.w.u. (§ 3 o.w.u.).

W tej sytuacji, w braku inicjatywy stron (pozwany nie dążył bowiem do wykładni wzorca, lecz narzucenia biegłemu własnych założeń interpretacyjnych) znaczenie wymienionych pojęć trzeba było ustalić z odwołaniem do zasad polszczyzny i sposobu rozumowania typowego odbiorcy.

Znaczenie słowo „usługa”, z racji kontekstu, w jakim było użyte, należało zawęzić do powypadkowych napraw pojazdów. Wniosek ten nasuwał się naturalnie, skoro chodzi o ustalenie kosztu robót polegających na reperacji popsutego samochodu.

Więcej trudności rodzi pojęcie „średniej” ceny; do pomyślenia jest bowiem zarówno średnia arytmetyczna, mediana albo średnia ważona. Z uwagi na to, że o.w.u. nie określały żadnych cech, które miały być brane pod uwagę przy

określeniu średnich cen odrzucić trzeba było instytucję średniej ważonej; z kolei niepopularność mediany nakazywała, aby nie brać jej pod uwagę. W konsekwencji średnią, o której mowa, jest średnia arytmetyczna.

Wreszcie trzeba było skupić się nad terminem „porównywalnej kategorii” warsztatów. Strony były zgodne, a w każdym razie nie spierały się o to, że w sformułowaniu kategoria chodzi o rozróżnienie warsztatów mających autoryzację producenta samochodu i nielegitymujących się takim certyfikatem. W konsekwencji Sąd także przyjął ten punkt widzenia, aczkolwiek wnioskowanie stron było dowolne.

Z kolei zgodnie ze słownikiem języka polskiego „porównywalny”, to dający się porównywać (zob. Słownik Języka Polskiego, pod red. M. Szymczaka, tom 2, Warszawa 1979, s. 828).

Porównywać warsztaty samochodowe (...) można jednak z odwołaniem się do wielu różnych kryteriów o ile tylko cechy brane pod uwagę mieszczą się w granicach logiki. Przykładowo, można zestawiać je pod kątem renomy, długości istnienia, doświadczenia mierzonego liczbą wykonanych napraw, dogodnego dojazdu, podejścia do klienta czy, cen usług. Wyliczenie jest nieskończone, jednak do nikąd nie prowadzi.

Nie odpowiadając jeszcze na pytanie o właściwe znaczenie analizowanego terminu, Sąd zwraca uwagę, że powód właściwie abstrahował od problemu a pozwany chciał, aby za porównywalne uznać warsztaty autoryzowane naprawiające samochody marek należących do tego samego segmentu rynku, do którego zalicza się uszkodzony pojazd.

Stanowisko pozwanego nie było uzasadnione.

W § 17 ust. 3 2a o.w.u. nie ma bowiem mowy o „średnich cenach usług stosowanych przez warsztaty kategorii (...) pojazdów osobowych tego samego segmentu co uszkodzony” (k. 113) lecz „średnich cenach usług stosowanych przez warsztaty porównywalnej kategorii”. W rezultacie kryterium segmentu rynkowego podlegało odrzuceniu. Nie miało bowiem podstawy w treści o.w.u.

Zabieg ten nie rozwiązał jednak problemu; dalej nie wiadomo bowiem, jakie warsztaty są porównywalne z tym, który naprawił samochód. Kwestia ma zaś nie tylko teoretyczne znaczenie, skoro powszechnie wiadomo, że koszty napraw rosną wraz ze wzrostem klasy samochodu.

Do obrony nadają się dwa stanowiska.

Po pierwsze, za warsztaty porównywalnej kategorii można uznawać stacje (...) wszystkich marek z danego obszaru. Skoro bowiem uzyskały autoryzację wytwórców samochodów, a samochody spełniać muszą wyśrubowane normy techniczne, to podmioty, które je naprawiają, niezależnie od tego, czy zajmują się ekskluzywnymi, czy powszechnie dostępnymi pojazdami, mają przymiot „porównywalności”.

Po drugie, równie dobrze broni się teza, że porównywalne są warsztaty autoryzowane, które naprawiają samochody tej marki co uszkodzony; są bowiem najbardziej zbliżone.

Prawidłowe jest drugie z przedstawionych rozwiązań, ponieważ pierwsze prowadzi do przypadkowych rezultatów, wynikających zwłaszcza z nierównego rozmieszczenia stacji napraw drogowych marek samochodów; zresztą, porównanie ich z warsztatami najpopularniejszych samochodów, chociaż logicznie dopuszczalne, mija się z celem.

Z kolei porównanie stacji naprawczych tej samej marki pozwala zobiektywizować koszt naprawy takiego samochodu, jak uszkodzony.

W rezultacie miarodajne były w sprawie ceny stosowane przez warsztaty (...) marki R. znajdujące się w województwie (...).

Z niezrozumiałych względów pozwany postulował zawężenie terytorialnego zakresu badania rynku cen napraw do T. W o.w.u., którego jest przecież autorem, jednoznacznie określił jednak, że chodzi o województwo.

W tym miejscu trzeba zwrócić uwagę na jeszcze jeden aspekt problemu.

Otóż, zgodnie z communis opinio niejasne postanowienia wzorców umownych, zgodnie z regułą, że in dubio contra proferentem, należy interpretować na niekorzyść osoby, która się nimi posługuje.

Jak widać z powyższych uwag, wzorzec powoda był wysoce niejasny co otwierało pole do różnych interpretacji jego postanowień. Powód nie skorzystał wprawdzie z możliwości, które się przed nim otwierały i nie podjął próby przeprowadzenia korzystnej dla siebie wykładni o.w.u., jednak zabiegi pozwanego, który dążył do uzupełnienia wzorca o kryteria, których do niego nie wprowadził, nie były skazane na niepowodzenie.

Na marginesie Sąd stwierdza, że rozstrzygnięcia w innych sprawach nie były wiążące, a Sąd Okręgowy w Toruniu w wyroku z dnia 29 kwietnia 2019r. (VI Ga 20/19, niepublikowany) oceniał odmienny modus operandi Sądu Rejonowego w Toruniu i całkowicie różną argumentację. Ponownie podkreśla też, że skoro pozwany nie przesądził w o.w.u., że ma prawo obliczyć odszkodowanie na podstawie uśrednionych cen stosowanych przez stacje (...) różnych marek samochodów tej samej klasy co uszkodzony, musi liczyć się z różnymi wynikami interpretacji wzorca umownego, w tym także tą, którą aprobuje Sąd meriti.

4. W konsekwencji Sąd na podstawie art. 805 § 2 pkt 1 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powoda 1.267,69zł i oddalił powództwo w pozostałej części. Średnia cena naprawy uszkodzeń samochodu M. i J. B. przez warsztaty (...) marki R. w województwie (...) wynosiła bowiem 7.426,09zł a pozwany zapłacił już 6.158,40zł (7.426,09 minus 6.158,40 równa się 1.267,69).

5. Sąd zasądził od pozwanego odsetki zgodnie z żądaniem, ponieważ pozwany go nie kwestionował a było usprawiedliwione w świetle § 99 o.w.u. oraz art. 481 § 1 k.c. i 817 § 1 k.c.

6. O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w związku art. 99 i 100 zd. 2 k.p.c. przyjmując, że powód wygrał sprawę w 79 a pozwany w 21 setnych, celowe koszty dochodzenia roszczenia wyniosły 1.117zł i obejmowały 200zł opłaty od pozwu, 17zł podatku od pełnomocnictwa i 900 zł wynagrodzenia pełnomocnika a na celowe koszty obrony w łącznej wysokości 2.417zł złożyły się 17zł podatku od pełnomocnictwa, 900zł wynagrodzenia pełnomocnika i 1.500zł zaliczki na wynagrodzenie biegłego. Powodowi należał się więc zwrot 882,43zł (79 setnych z 1.117zł, a pozwanemu 507,57zł (21 setnych z 2.417). Na korzyść powodowa przypadła zatem 374,86zł różnicy (882,43 minus 507,56).

7. Na podstawie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał pobrać od stron w stosunku w jakim uległy w sprawie nieopłacone wydatki obejmujące 296zł wynagrodzenia biegłego, którego nie pokryła zaliczka.

Z.

1. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. pozwanego,

2. z wpływem lub za m-c